

Штучний інтелект в освіті: використання без порушень академічної доброчесності

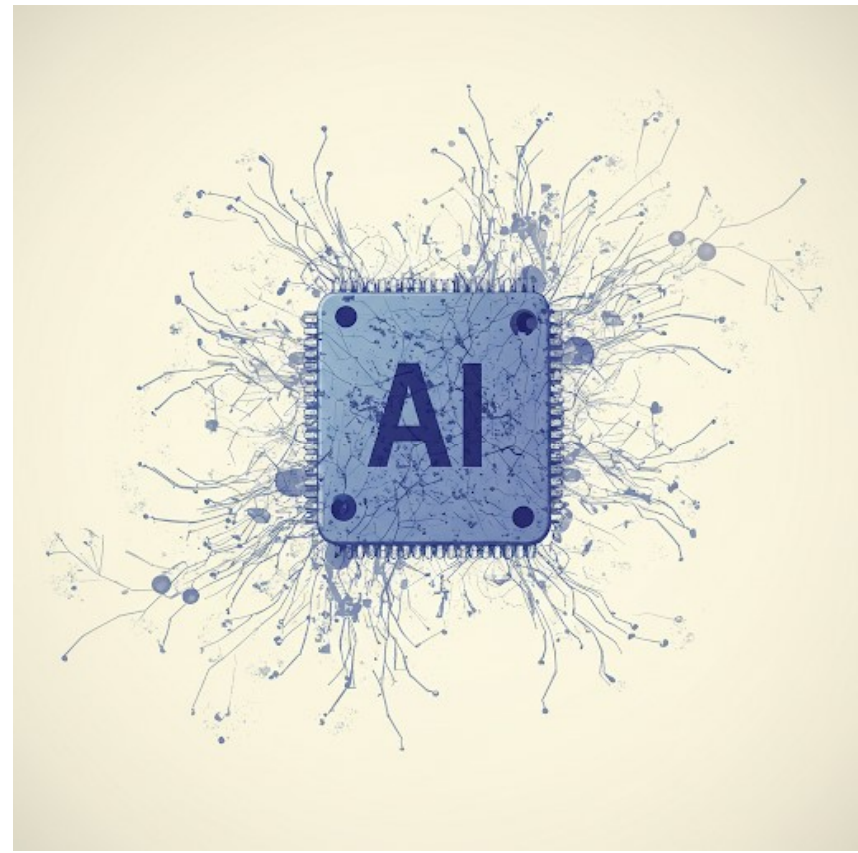
Володимир МИЛЬКО
Відповідальний за адміністрування
спеціалізованого програмного забезпечення
StrikePlagiarism

Хмельницький національний університет

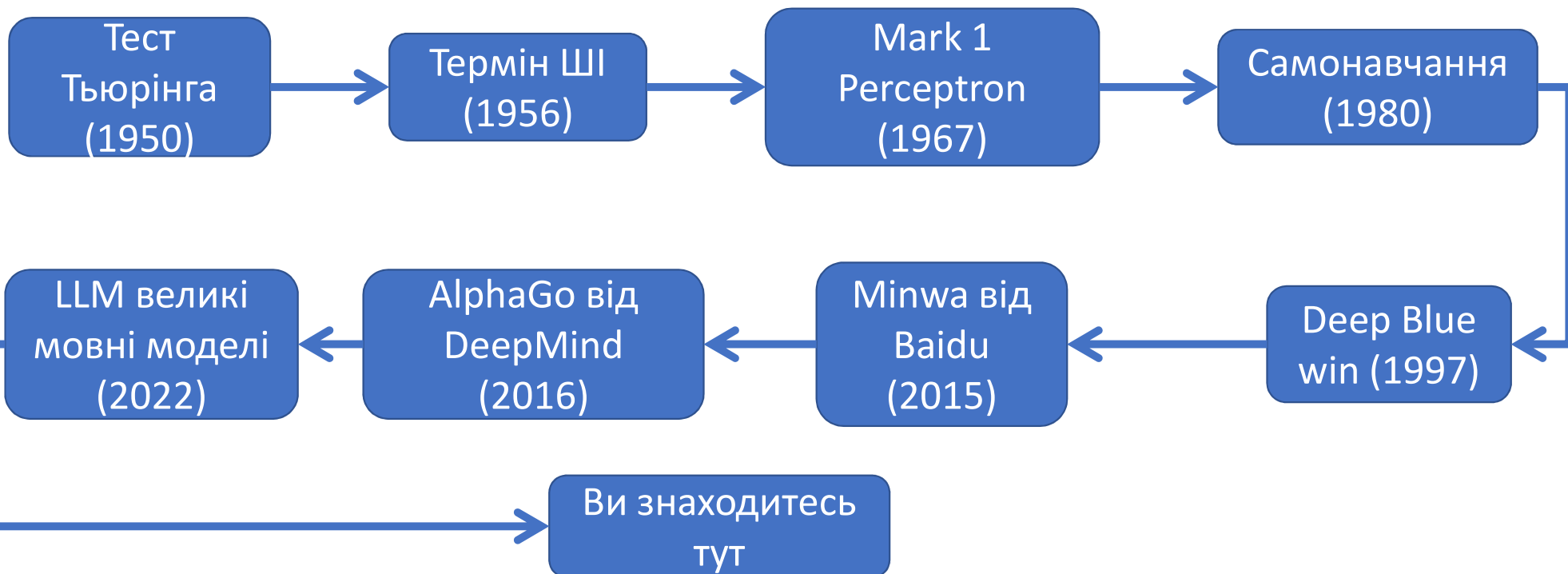
Штучний інтелект

це технологія, яка дозволяє
комп'ютерам і машинам
імітувати людське навчання,
розуміння, вирішення проблем,
прийняття рішень, творчість
і навіть певну самостійність

Історична довідка

Хмельницький національний університет

Різниця між ШІ, машинним навчанням та генеративним ШІ

- Штучний інтелект
(людський інтелект, який демонструють машини)
- Машинне навчання
(системи ШІ, які навчаються на великих обсягах даних)
- Глибоке навчання
(моделі машинного навчання, які імітують роботу людського мозку)
- Генеративний ШІ
(моделі глибокого навчання, які створюють оригінальний контент)

1950's	 Artificial intelligence (AI) <i>Human intelligence exhibited by machines</i>
1980's	 Machine learning <i>AI systems that learn from historical data</i>
2010's	 Deep learning <i>Machine learning models that mimic human brain function</i>
2020's	 Generative AI (Gen AI) <i>Deep learning models (foundation models) that create original content</i>

Предиктивний та генеративний ШІ

Предиктивний (прогнозний) штучний інтелект поєднує статистичний аналіз із алгоритмами машинного навчання, щоб знаходити моделі даних і прогнозувати майбутні результати.

Генеративний ШІ (gen AI) – штучний інтелект, який відповідає на prompt (підказку, запит) користувача згенерованим оригінальним вмістом, таким як аудіо, зображення, програмний код, текст або відео.

Можливості ШІ для освітнього та наукового процесу

- Пошук актуальних досліджень.
- Редагування тексту, покращення стилістики учбової роботи або наукової статті
- Скорочення часу при обробці великого обсягу інформації та даних
- Генерація нових ідей
- Створення допоміжних компонентів власних розробок

Ризики при використанні ШІ

- Порушення принципів наукової етики
- Поверхневість аналізу інформації
- Порушення конфіденційності персональних даних
- Помилкове маркування контенту як згенерованого ШІ

Поширені помилки при використанні ШІ

- Ставлення до ChatAI як до людини-автора
- Невказання версії або дати доступу
- Використання інформації від ChatAI без належної перевірки
- Не розрізняти допомогу ШІ та особистий внесок

Хмельницький національний університет

Практичні кейси

- Розглядаємо з позиції викладача
- Визначаємося: прийнятно (+) / неприйнятно (-)
- Пишемо в чат Zoom свою оцінку

Доброчесно? (1)

У студента невдовзі має бути тест з дисципліни «Філософія» і йому потрібна хороша оцінка, оскільки він погано впорався з кількома останніми контрольними точками. Він знаходить перелік тем, який виноситься на тестування, копіює та вставляє їх в у ChatGPT і просить його створити практичні запитання з кількома варіантами відповідей, а також розгорнуті пояснення. Він використовує отриману відповідь для підготовки до тесту.

Порушення
доброчесності (-)

Абсолютно
Легітимно (+)

Добро́чесно? (2)

Василь працює у вільний від навчання час повертається додому після роботи лише після 21:00. Він мав написати реферат про досягнення епохи Відродження. Викладач надав йому тему щоб допомогти пригадати матеріал лекції. Василь уважно слухав на лекції та не відчуває потреби ще раз її читати, крім того він виснажений після роботи. Він відкриває Гетіні та просить її створити текст на означену вище тему. Він копіює та вставляє результати в Google Doc і здає завдання.

Порушення
добро́чесності (-)

Абсолютно
Легітимно (+)

Доброчесно? (3)

Соломія місяць працювала над своєю науковою статтею для студентської конференції. Нарешті вона написала висновок по роботі і склала список використаної літератури. Це супер, оскільки стаття має бути подана завтра. Зазвичай датко допомагає їй, вичитуючи статтю, але, на жаль, він у відрадженні наразі і не в змозі допомогти. Щоб вийти з положення, Соломія вставляє свою роботу в DeerSeek і просить його надати відгук про неї. DeerSeek пропонує декілька пропозицій щодо покращення статті. Соломія використовує ці пропозиції для редагування.

Порушення
доброчесності (-)

Абсолютно
Легітимно (+)

Доброчесно? (4)

Елла навчається дизайну. Вона отримала чергове завдання – намалювати етюд. У завданні їй пропонується намалювати кота у чоботях. Вона не знає, з чого почати, і саме сьогодні в неї брак креативних ідей, тому використовує Midjourney, інструмент штучного інтелекту для створення зображень. Вона просить його створити ескіз. Midjourney повертає чотири різні зображення. Елла вибирає одне, яке припало їй до душі і використавши його як відправну точку, виконує власний малюнок.

Порушення
доброчесності (-)

Абсолютно
Легітимно (+)

Добро́чесно? (5)

Петру потрібно написати рецензію (критику) на твір «Заводний апельсин». Він просить ШІ створити три різні відгуки, а потім обирає один з них. Написавши на основі його свій варіант, він створює запит і просить ШІ надати докази на підтримку своєї критики. Далі обирає два докази, які, на його думку, найлогічніші. Після цього він пише фінальну версію, використовуючи деякі власні слова та копіюючи та вставляючи деякі речення з ChatGPT.

Порушення
добро́чесності (-)

Абсолютно
Легітимно (+)

Що об'єднує дозволене використання ШІ?

Кейс 1: Студент просить ChatGPT створити практичні запитання, щоб допомогти йому підготуватися до тесту. Це законно, оскільки він активно бере участь у процесі навчання.

Кейс 3: Соломії потрібен відгук щодо своєї готової статті. Вона використовує ШІ, щоб покращити свій текст, що прийнятно, оскільки він являється автором статті та лише вносить редакційні правки на основі відгуку ШІ.

Кейс 4: Елла використовує зображення, створене ШІ, як базу для свого власного малюнка. Це прийнятно (якщо прямо не заборонено викладачем), оскільки вона використовує це, щоб надихнути свою творчість і продовжує виконувати роботу сама.

Легітимно (+)

Що об'єднує недоброчесні кейси?

Кейс 2: Василь використовує Gemini, щоб створити реферат для завдання, яке він повинен виконати на основі лекцій, які прослухав. Це виглядає недоброчесно, тому що він не демонструє власного розуміння теми та не прикладає зусиль для аналізу лекції.

Кейс 5: Петро використовує ChatGPT для генерації відгуків і доказів для своєї рецензії, а потім включає скопійовані речення у свою роботу. Це недоброчесно, оскільки підриває його здатність аналізувати твори і розвивати власні судження.

**Порушення
доброчесності (-)**

Як вказати використання ШІ у своїй роботі?

Цитати в тексті містять коротке посилання на джерело, що направляє читачів до повної цитати в бібліографії чи списку посилань. [25]

У переліку посилань міститься повна інформація про джерело інформації.

Приклад.

**25. OpenAI. (2024). ChatGPT (Jun 24 version) [Large Language model].
<https://chat.openai.com/chat>**

Коли цитувати?

- Коли ви використовуєте відповідь ШІ без змін: якщо ви копіюєте та вставляєте відповідь від ШІ
- Коли ШІ впливає на ваші ідеї: його відповіді формують ваші думки або забезпечують основу для ваших аргументів
- Перефразування: якщо ви перефразуйте інформацію від ChatAI своїми словами, не додаючи власного внеску.

Коли цитувати?

- Коли ШІ служить інструментом дослідження : якщо ви використовуєте ШІ для збору загальної інформації або вивчення теми, і це дослідження впливає на ваші висновки чи аналіз.
- Коли цього вимагає ваша сфера діяльності чи установа : академічні або професійні заклади можуть мати спеціальні вказівки щодо використання ШІ в дослідженнях або написанні кваліфікаційних робіт.

Хмельницький національний університет

Законодавче регулювання

Bottom-up підхід

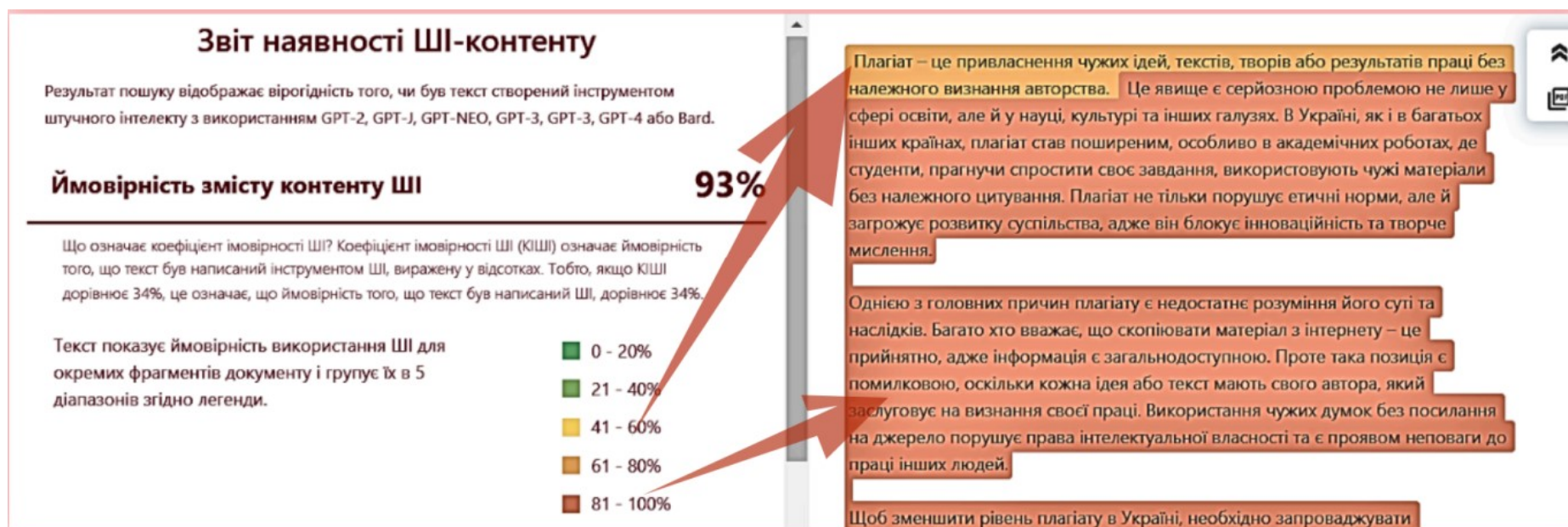
Законодавче регулювання

- Регламент (UE) 2024/1689 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, який встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (EU Artificial Intelligence Act).
- Біла книга з регулювання ШІ в Україні.
- Розпорядження КМУ від 9 травня 2025 р. № 457-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025–2026 роки»

Системи для перевірки належного використання ШІ

Системи для перевірки належного використання ШІ

Ймовірність змісту контенту ШІ 93%

Що означає коефіцієнт ймовірності ШІ? Коефіцієнт ймовірності ШІ (КІШІ) означає ймовірність того, що текст був написаний інструментом ШІ, виражену у відсотках. Тобто, якщо КІШІ дорівнює 34%, це означає, що ймовірність того, що текст був написаний ШІ, дорівнює 34%.

Текст показує ймовірність використання ШІ для окремих фрагментів документу і групує їх в 5 діапазонів згідно легенди.

- 0 - 20%
- 21 - 40%
- 41 - 60%
- 61 - 80%
- 81 - 100%

Індикатор Контенту ШІ 95%

Цей коефіцієнт вказує, яка частина тексту могла бути створена з використанням штучного інтелекту в межах порогового значення, заздалегідь заданого користувачем. 97% означає, що 97% тексту має коефіцієнт ймовірності ШІ вищий за 78% (0,78 - заздалегідь заданий коефіцієнт ймовірності ШІ).

Для відображення вмісту ШІ для іншого порогу ймовірності ШІ використовуйте повзунок праворуч. Значення індикатора буде перераховано автоматично.

Показати фрагменти тексту, що містяться в Індикаторі Контенту ШІ ☐

Плагіат – це привласнення чужих ідей, текстів, творів або результатів праці без належного визнання авторства. Це явище є серйозною проблемою не лише у сфері освіти, але й у науці, культурі та інших галузях. В Україні, як і в багатьох інших країнах, плагіат став поширеним, особливо в академічних роботах, де студенти, прагнучи спростити своє завдання, використовують чужі матеріали без належного цитування. Плагіат не тільки порушує етичні норми, але й загрожує розвитку суспільства, адже він блокує інноваційність та творче мислення.

Однією з головних причин плагіату є недостатнє розуміння його суті та наслідків. Багато хто вважає, що скопіювати матеріал з інтернету – це прийнятно, адже інформація є загальнодоступною. Проте така позиція є помилковою, оскільки кожна ідея або текст мають свого автора, який заслуговує на визнання своєї праці. Використання чужих думок без посилання на джерело порушує права інтелектуальної власності та є проявом неповаги до праці інших людей.

Щоб зменшити рівень плагіату в Україні, необхідно запроваджувати просвітницькі програми, що допоможуть людям зрозуміти значення академічної доброчесності та правила цитування. Важливо, щоб студенти, науковці та навіть школярі розуміли, як коректно використовувати інформацію з різних джерел, щоб не порушувати етичних норм. Крім того, важливо розробляти ефективні методи перевірки на плагіат, що стимулюватимуть авторів створювати оригінальні роботи.

Плагіат має серйозні наслідки для особистості та суспільства в цілому. Для особи це може призвести до втрати репутації, зниження довіри та навіть

